

Asociace pro vodu v krajině ČR

Czech Association
for Landscape Water Management

Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje

Technology Platform
on Sustainable Water Resources CZ

Informace a podklady pro pracovní jednání

pro účastníky konference

Jezera a mokřady ve zbytkových jamách po těžbě nerostů

konané 16. – 18. dubna 2013 v Mostě

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPERAČNÍ PROGRAM
PODNIKÁNÍ
A INOVACE

Zpracovatelé informace:

Ing. Jan Čermák

Technologická platforma pro udržitelné vodní zdroje

(prezident Asociace pro vodu v krajině ČR)

U Topíren 2, 170 41 Praha 7, mebis@mebis.cz, +420 603 936 771

Ing. Jan Čermák DrSc

(předseda zahraniční sekce Asociace pro vodu v krajině ČR)

Technologická platforma pro udržitelné vodní zdroje

U Topíren 2, 170 41 Praha 7, cemakjan@o2active.cz,

OBSAH

A/ Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje.....	2
B/ Internetové adresy orgánů Evropské komise které mají vztah k problematice vody, půdy, klimatu.....	3
C/ Aktivity EU orientované na vodní zdroje.....	4

A/ Technologická platforma pro trvale udržitelné vodní zdroje (TP UVZ)

patří mezi Národní technologické platformy (NTP), které představují sdružení průmyslových podniků, malých a středních podniků, univerzit, výzkumných organizací, orgánů veřejné správy a spotřebitelů podílejících se na výzkumu, vývoji a inovacích (VaVaI) ve strategických technologických oblastech. Jejich cílem je přispět ve střednědobém až dlouhodobém horizontu k hospodářskému růstu a zvyšování konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje.

TP UVZ byla založena v souladu s iniciativou Evropské komise ze dne 16. června 2004 týkající se vytvoření technologických platforem, publikovanou v COM(2004) 353 final (Science and technology, the key to Europe's future - Guidelines for future European Union policy to support research).

TPUVZ je podporována v rámci Operačního programu Podnikání a inovace MPO ČR.

TP UVZ je sdružením, založeným podle § 829 a následujících Občanského zákoníku. Které vzniklo dnem podpisu smlouvy, tj. 30. listopadu 2009.

TP UVZ je zastupována vedoucím účastníkem sdružení, kterým je Asociace pro vodu v krajině ČR (AVK ČR).

Členy a TPUVZ jsou v současné době mimo jiné 4 univerzity, 4 výzkumné ústavy, st. podniky povodí – Vltavy a Labe, početně nejvíc zastoupené jsou podnikatelské subjekty, NNO, VOŠ a další. Členská základna postupně narůstá, důsledkem je zvyšování efektivity a účinnosti servisu, který TP UVZ poskytuje svým členům.

V letech 2010 – 2012 byl postupně sestaven mezioborově zaměřený společný tým expertů, který zpracoval základní dokumenty TP UVZ, kterými jsou Strategická výzkumná agenda a Implementační akční plán (tyto dokumenty zpracovávají všechny národní platformy v ČR i v EU) – oba dokumenty jsou zveřejněny na www.tpuvz.cz

Mezi partnery TP UVZ patří Asociace inovačního podnikání ČR, Zdravotní ústav Ústí n.L., partnerské vztahy cílevědomě rozvíjeny – v nejbližší době je např. podepsána „Dohoda o vzájemné spolupráci mezi Ministerstvem vnitra ČR a TP UVZ ve věci spolupráce v oblasti rozvoje bezpečnostního výzkumu“ apod.

Od roku 2011 je aktivním členem TPUVZ členem relevantní evropské Technologické platformy - the WssTP (European Technology Platform for Water) – členy této platformy jsou všechny klíčové nadnárodní společnosti typu Veolia, ADASA, ATOS, EURAEU atd. ale také národní špičkové organizace a platformy) – toto členství umožňuje přístup k informacím o připravovaných programech a aktivitách jednotlivých členů, účast v nadnárodních řešitelských týmech atd. Informace lze nalézt na www.wsstp.eu.

TPU VZ pro své členy zabezpečuje přístup k informacím, vyhledávání vhodných partnerů pro spolupráci v ČR i v zahraničí, využívání podpory z různých programů a fondů EU i ČR, zakládání kooperačních uskupení apod. Ve všech aktivitách je uplatňován celostní pohled a snaha o provázání všech relevantních pracovišť VaVI, podnikatelské sféry, NNO, institucí státní správy atd.

TP UVZ je iniciátorem, zakladatelem a prostřednictvím svých členů také řešitelem řady projektů (v současné době je připravováno 9 projektů):

E/ Orgány TP UVZ

Projektová rada TP UVZ

Ing. Jan Čermák	Předseda PR, manažer projektu	Jednatel MEBIS s. r.o. , prezident Asociace pro vodu v krajině ČR
Ing. Václav Jirásek	Člen PR	Ředitel pro správu povodí Povodí Labe, s.p.
Doc.RNDr. Jan Pokorný, CSc.	Člen PR	Ředitel ENKI, o.p.s.
Mgr. Mark Rieder	Člen PR	Ředitel VÚV T.G.Masaryka, v.v.i.
RNDr. Lubomír Procházka	Člen PR	Generální ředitel GEOtest Brno, a.s.
Ing. Jiří Šoukal, CSc.	Člen PR	Ředitel společnosti Centrum hydraulického výzkumu s.r.o.
Doc. Ing. Dr. Milada Šťastná	Člen PR	MENDELU, Ústav aplikované a krajině ekologie

Správní rada TP UVZ

Ing. Petr Mamula, CSc	předseda SR	Předseda Dotorčí rady AVK ČR
-----------------------	-------------	------------------------------

RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský	místopředseda SR	Ředitel ČHMÚ, pob. Brno
Ing. Jiří Hladík, Ph.D	člen SR	Ředitel VUMOP, v.v.i.

B / Internetové adresy orgánů Evropské komise které mají vztah k problematice vody, půdy, klimatu.

Internetový tematický registr EK

http://ec.europa.eu/atoz_en.htm

Generální ředitelství pro výzkum a inovace, DG Research and Innovation

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?lg=cs&pg=dg>

Generální ředitelství klima, DG Clima

http://ec.europa.eu/dgs/clima/mission/index_en.htm

Generální ředitelství životní prostředí, DG Environment

http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm

Hlavní aktivity související s problematikou komplexu voda-půda-klima jsou rozvíjeny ve spolupráci DG Research and Innovation a DG Environment.

Na portálu DG Environment je možno nalézt základní i aktuální informace členěné do tematických celků a dále dílčích témat:

Půda

http://ec.europa.eu/environment/soil/index_en.htm

http://ec.europa.eu/environment/soil/three_en.htm

Voda souhrnně

<http://ec.europa.eu/environment/water/index.html>

Aplikace rámcové směrnice EU o vodách(WFD)

http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/index_en.html

Podzemní voda

<http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/groundwater.html>

Nedostatek vody a sucho

<http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/about.htm>

http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/building_blocks.htm

Adaptace na změny klimatu

http://ec.europa.eu/environment/water/adaptation/index_en.htm

Rizika povodní

http://ec.europa.eu/environment/water/flood_risk/index.htm

Problematika vodních zdrojů a vody v krajině souvisí i s řadou projektů realizovaných v gesci

Generálního ředitelství pro regionální a městskou politiku, DG Regional and Urban Policy -

http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_en.htm - financovaných především z fondu regionálního rozvoje European Regional Development Fund-

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/cohesion/index_en.cfm který spolufinancuje investice koncentrované především do regionů s nejnižším HDP a fondu soudržnosti - the

Cohesion Fund http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/cohesion/index_en.cfm který spolufinancuje projekty dopravy a ŽP v členských státech s HDP nižším než 90% průměru EU. Řada projektů byla a je realizována v ČR.

C/ Aktivity EU orientované na vodní zdroje jsou rozvíjeny v úzké spolupráci DG Research a DG Environment a protože představují příležitost pro zapojení českých pracovišť, potvrzenou i pozváním k účasti na jejich podrobné přípravě v průběhu roku 2012, jsou :

I. A Blueprint to Safeguard Europe's Waters

http://ec.europa.eu/environment/water/blueprint/fitness_en.htm

který je aplikací integrovaného (celostního) přístupu ve vodohospodářské politice, založeného na koncepci managementu povodí. Dokument „Blueprint“ má být politickou odezvou s cílem zajištění vody v dobré jakosti a dostatečném objemu pro všechny oprávněné potřeby. Jeho horizontem je rok 2020 proto má úzkou vazbu na STRATEGII EU 2020, plánovaný harmonogram Resource Efficiency Roadmap má dlouhodobý charakter, zformuluje doporučení pro vodohospodářskou politiku na základě čtyř vyhodnocení:

- Posouzení vodohospodářských plánů povodí, v souladu s rámcovou směrnicí o vodě.
- Přehled opatření, které EU podnikla proti nedostatku vody a suchu.
- Posouzení zranitelnosti vodních zdrojů důsledkem změn klimatu a lidskými zásahy.
- Ověření vodohospodářské politiky EU z hlediska přístupu k regulaci využívání zdrojů.

Výstup z těchto 4 posouzení spolu s velkým počtem studií, které provedly DG Životní prostředí, DG Výzkum a inovace, Společné výzkumné středisko a další zajistí znalostní základ pro volbu politiky, která může dosáhnout lepší implementaci, integraci a ucelení vodohospodářské politiky EU. Volba alternativ bude podrobena pečlivému posouzení jejich dopadů, především dopadů na ŽP a sociálně ekonomických dopadů.

Předpokládají se akce v 7 specifických oblastech:

- Hospodaření s půdou a možnostmi nalézt účinná opatření a politické nástroje pro jejich urychlenou implementaci v rámci EU. Jedná se zejména o opatření v „zelené infrastruktuře“ se vztahem k hospodaření s vodou jako jsou znovuzalesnění, obnova naplaveninových lokalit, udržitelné městské kanalizační systémy. Kromě integrace takových opatření do společné zemědělské a kohezní politiky bude Evropská komise budovat metodický rámec pro širší aplikaci poplatků za ekoslužby. Ten představuje klíčový nástroj ke zmírnění dopadu selhání trhu. Jeho aplikace může vytvořit důležitou ekonomickou motivaci pro ochranu vodních zdrojů a biodiverzity.

- Konzistentní přístup k internacionalizaci nákladů za užívání vody a její znečišťování. Jeho účelem bude podpořit návratnost nákladů vynaložených na ŽP aplikací portfolia ekonomických nástrojů a doplněním regulačních opatření. Bude nutné určit kritéria pro cenovou politiku, daňovou politiku, odstranění škodlivých dotací, veřejné zakázky. Budou ustavena schémata pro alokaci vody (včetně obchodovatelných povolení) v oblastech chudých na vodu.

- Účinnost využití vody. V současnosti není znám deficit mezi poptávkou a dostupností vody v Evropě v roce 2020 nebo 2050. V tomto ohledu bilance vody a ekosystému vypracovaná společně s EEA bude kvantifikovat odtok a přítok vody v povodích. Na tomto základě vyplynou první indikace pro cíle stanovené v účinnosti využití vody na úrovni EU s přihlédnutím k různosti situace napříč ekonomickými sektory a geografickými oblastmi. Neopominuto bude i zlepšení účinnosti využití vody ve stavbách i distribučních sítích.

- Identifikace hlavních finančních, technologických, organizačních a společenských bariér pro inovace v oblasti hospodaření s vodními zdroji a cesty k jejich překonání.

- Posouzení cest ke zlepšení správy včetně administrativního uspořádání a možnosti ke snížení administrativní zátěže a schopnosti reagovat na nové výzvy, jako je adaptace na změnu klimatu.

- Možnosti zlepšení kvality znalostní základny nutné pro tvorbu vodohospodářské politiky EU. Ta by mohla zahrnovat zdokonalení statistické informace o tlacích, které vyvíjí ekonomické aktivity na vodní zdroje. Vyšší využití satelitů a pozorování pomocí GMES i rozšíření informačního systému o vodních zdrojích (WISE) o politicky relevantní indikátory.

- Globální aspekty vodohospodářské politiky s ohledem na dosažení rozvojových cílů tisíciletí (MDG) v přístupu k pitné vodě a odpadním vodám na základě relevantních závěrů konference RIO+20.

II. Evropské inovační partnerství pro vodu (EIP Water)

(http://ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership/index_en.htm) Strategickým záměrem EIP je prosadit Evropu jako světového leadera v oblasti technologií vody a zásobování vodou podporou inovací, tvorbě nových tržních příležitostí a přispěním k zajištění udržitelného a efektivního využívání vody. Současně bude inovace prostředkem tvorby odpovídající evropské vodohospodářské politiky na úrovni rozvoje oboru. Cíle jsou:

- Nalézt inovační řešení k mnoha výzvám, kterými Evropa (a svět) v oblasti kvality a kvantity vody čelí. Tyto výzvy jsou hnací silou interakcí mezi politikou a inovacemi.
- Urychlením inovací vytvořit globální vůdčí pozici pro evropské technologie vody a servisní služby v souladu se záměry strategie EVROPA 2020.
- Mobilizací všech relevantních hráčů EU na národní a regionální úrovni odstranit všechny regulační a tržní bariéry, podpořit integraci různých politických a finančních nástrojů a zvýšit poptávku po inovacích napříč všemi sektory a odběrateli vody.

III. Water supply and sanitation Technology Platform

(<http://www.wsstp.eu/site/online/home>) založená z iniciativy EK k rozvíjení koordinace a spolupráce ve výzkumu a vývoji v oblasti vod. Její úspěšná činnost v mezinárodní spolupráci při efektivním využívání vodních zdrojů trvá již od roku 2004. Její strategické dokumenty - Strategická výzkumná agenda (SRA 2010) odpovídají na řadu stávajících i budoucích výzev spojených s vodními zdroji. Od roku 2011 je řádným členem WssTP také Asociace pro vodu v krajině ČR. Díky tomu jsme také mohli již být aktivně účastní na některých odborných akcích, které již v rámci uvedených iniciativ proběhly.

IV. Společné programování (Joint Programming)

Společné programování je nástroj ke koordinaci národních zdrojů a zdrojů Evropské unie směřujících na řešení výzev moderní evropské společnosti. Společné programování je dobrovolné partnerství členských států EU a asociovaných zemí, jehož cílem je definovat a provádět společný strategický výzkum, založený na společné vizi, kterou partnerské země čelí velkým sociálním výzvám. Společné programování předpokládá koordinaci existujících národních programů anebo vytvoření zcela nových za účelem sloučení finančních prostředků, výběru nejvhodnějších nástrojů a společného monitorování a hodnocení. Společné programování je jednou z iniciativ k naplnění konceptu Evropského výzkumného prostoru, jehož cílem je maximalizovat dopad národních a EU programů výzkumu a vývoje společným plánováním, prováděním a hodnocením národních výzkumných programů. Mezi Iniciativy první vlny, vybrané v roce 2009, zahájené v roce 2010 patří také „Problematika vody v měnícím se světě“ (14 participujících a 6 pozorovatelských zemí, bez ČR, koordinuje Španělsko